

Komitéens Radio
Hunderupvej 51
5000 Odense C

København den 22. december 2006

Klage over ulovlig reklame i udsendelser på Komitéens Radio

Elena Jørgensen har ved brev af 10. maj 2006 indgivet følgende klage til Radio- og tv-nævnet over ulovlig reklame i udsendelser på Komitéens Radio:

"Komitéens Radio under Adventskirken, Hunderupvej 61.

Jeg skriver til jer angående Komitéens Radio Hunderupvej 61 5000 Odense C. Det er en ikke reklame baseret radio, men en radio der modtager kulturstøtte. Vi har en lokal radio Luna der køre med reklamer de får ikke støtte, så det er fuldt lovligt, men jeg har optaget et par bånd hvorpå der bliver fremført reklamer på K.R. Jeg har gjort Formand Gunnar Bo Pedersen opmærksom på, at de køre med reklamer og så blev de pludselig sat på som sponsorer. Det er afdelingsleder John Jensen, der har den afdeling med meddelelser og hvad, der skal køres på K.R.

Jeg syntes det blev helt galt, da de satte reklamer på som små H.C.A. eventyrer.

M.V.H. Elena Jørgensen, Tjørnehaven 326, 5240 Odense NØ."

Beskrivelse

Elena Jørgensen har med sin klage af 10. maj 2006 tilsendt Nævnet to kassettebånd med egne optagelser af udsendelser på Komitéens Radio. Det fremgår ikke af klagen, hvornår udsendelserne har været sendt, men efter at have lyttet båndene igennem kan Nævnet konstatere, at båndene indeholder udsnit fra tre udsendelser sendt henholdsvis den 15. februar 2006, primo april 2006 og endelig den 10. april 2006.

Mediesekretariatet

Vognmagergade 10, 1.
1120 København K

Telefon 3318 6868
Telefax 3318 6869

radrad@mediesekretariatet.dk
www.mediesekretariatet.dk

CVR nr. 11 88 46 52

Bank: Jyske Bank
Reg.nr. 8109
Konto nr. 1002 295

Udsendelse af 15. februar 2006

Komitéens Radio har et fast indslag, som radioen kalder "Meddelelser". Båndoptagelsen fra udsendelsen den 15. februar 2006 indeholder bl.a. dette indslag, som har en længere varighed, hvorfor Nævnet kun beskriver udsnit heraf.

Umiddelbart forinden oplæsningen af meddelelser udtaler en speak følgende:

"Aktivitetskalenderen på Komitéens Radio er for klubber, kulturelle formål, institutioner, foreninger og andre non-profit formål. Det eneste, der kræves for at annoncere i aktivitetskalenderen er et foreningsmedlemskab, som kun koster 250 kr. hver halve år. Vil du vide mere, så ring på telefon: 6614 0548, og det var på telefon 6614 0548."

Efter denne opfordring læser radioværtten diverse meddelelser op. Et par af meddelelserne beskrives i det følgende:

"Står du og mangler musik til fx 50, 60 eller 70 års fødselsdag, til brylluppet, sølvbrylluppet, receptionen eller anden festlig lejlighed, så kan du roligt sætte dig i forbindelse med Simon Von Gunnar. Simon Von Gunnar spiller stille dinner musik under spisningen, og han synger og spiller med til lejlighedssangene, og bagefter spiller han op til dans med de bedste hits fra 60'erne og 70'erne. Simon Von Gunnar er kort sagt garantien for en vellykket fest, og Simon træffer du på telefon: 6262 4870 eller mobil: 3410 0172."

Radioværtten fortsætter:

"og så skal vi videre med FKS i Odense og FKS' formålsparagraf siger, at gennem arbejdspladsen og familien stimuleres interessen for idræt, motion og samvær. Vi dyrker sport og samvær i og omkring FKS' haller, idrætshaller, bowlinghaller og svømmehaller, på skoler, på skydebanen - i Odense og omegn. Der tilbydes bl.a. badminton, billard, bordtennis, dart, fodbold ude- og indendørs, håndbold, motionsløb og cykling, petanque, skak og skydning både med riffel og pistol, volleyball og meget andet. Der er også idræt om dagen, og det er et tilbud til dig, der har fri om dagen, og de idrætsgrene, der er nævnt ovenfor, kan tilbydes. Men ring til os for nærmere og mere uddybende oplysninger. Der er også handicap idræt, og vi

kan tilbyde følgende idrætsgrene....., FKS de har også en støtteforening, og de kan bl.a. hjælpe dine sportsgrene økonomisk, så hvis der er nogen, der har interesse for dette, kan de ringe til FKS på telefon 6617 4606. FKS de er også på Internettet, og det er www.fks-odense.dk".

Flere andre lignende meddelelser gennemgås af værten.

Efter meddelelserne præsenterer radioværten Komitéens tre faste sponsorer. To af sponsorangivelserne angives ved at omtale virksomhedens navn, adresse og telefonnummer, men den tredje angives ved, at radioværten læser op fra en seddel, som han oplyser, at sponsoren har udarbejdet til oplæsning i Komitéens Radio.

Radioværten læser følgende højt fra sedlen:

"Nu skal I høre et lille eventyr, der foregår i Odense SV i det skønne område ved Fruens Bøge og Odense å og skovsø, og i nærheden finder man Dalum centeret, hvor BR tasker ligger - den lille butik med det store udvalg. Gå på gaveidé og udkig i BR tasker og bliv glædeligt inspireret samt i godt humør i den lille butik.

Ja se - det var et rigtigt eventyr. Prøv det selv kig ud. I skal være så hjerteligt velkommen.

PS. Der kører mange busser hver time til BR taskers eventyrland i Dalum centeret og vi ses."

Radioværten afslutter sponsorpræsentationerne med følgende kommentar:
"Det var vores tre faste sponsorer, som vi også vil have lov at præsentere og uden dem, ja, så skulle I nok give mig mere i kontingent - hvem ved."

Afslutningsvis reklamerer Komitéens Radio for sin egen hjemmeside.

Udsendelse af primo april 2006

Værten indleder indslaget "Meddelelser" med følgende kommentar:

"Ellers er jeg klar ved meddelelserne. Der er ikke så mange, som der har været. Vi kan desværre kun læse meddelelser for dem, som har lyst til at betale. Sådan hænger det sammen, så det var en lille opfordring til dem,

der hidtil har fået noget, hvor de ikke helt har betalt. Sådan er det en gang imellem - så får vi også rettet lidt op på det.

..."

På samme måde som ovenfor beskrevet læses meddelelser op fra forskellige klubber, organisationer mv.

Udsendelsen den 10. april 2006 svarer i form og indhold til de allerede beskrevne, hvorfor denne ikke beskrives.

Hørings svar

Komitéens Radio v/formand Gunnar Bo Pedersen har ved høringssvar af 9. juli 2006 anført følgende kommentarer:

" Vi har modtaget Mediesekretariatets brev af 26. juni 2006 med klage fra Elena Jørgensen, samt 2 bånd med optagelse af Komitéens Radios udsendelse af meddelelser i marts og april 2006.

I besvarelse heraf skal vi oplyse følgende:

- 1. Komitéens Radio er, og vil fortsat være, en reklamefri radio, jvf. vedtægternes § 8.
Den omtalte reklame er ved en fejltagelse udsendt sammen med forskellige meddelelser. Vi blev først senere opmærksom herpå og den blev fjernet fra programmet i begyndelsen af maj 2006 og kommer ikke igen.*
- 2. Vi skal her oplyse, at vi ingen aftaler har med sponsorer –hverken mundtligt eller skriftligt. Alt hvad vi modtager er frivillige og spontane gaver – enten i form af penge, varer eller gavekort. Der er ikke – og bliver heller ikke – noget afhængighedsforhold*

I udsendelsen "Meddelelser" bliver vore givere nævnt med navn og adresse, hvilket vi ikke anser for reklame, men kvittering for gaven.

*Komitéens Radio har en stor meget trofast skare af medlemmer, som bl.a. udtrykker glæde over, at vi **aldrig tigger** om penge.*

Vi ønsker at drive en sober radio til gavn og glæde for vore medlemmer og de mange andre, der lytter med.

Til slut skal vi beklage denne fejl og skal undgå lignende fremover.

...".

Radio- og tv-nævnets vurdering

Elena Jørgensen har ved brev af 10. maj 2006 indgivet en klage til Radio- og tv-nævnet over, at Komitéens Radio udsender reklamer, idet Komitéens Radio er en ikke-kommerciel Radio, der modtager driftstilskud og dermed ikke må have reklameindtægter. Endvidere oplyser hun, at hun har gjort formand Gunnar Bo Pedersen opmærksom på problemstillingen. Dette fik til konsekvens, at de virksomheder, der efter klagers opfattelse blev reklameret for, i stedet blev krediteret som sponsorer. Elena Jørgensen har tilsendt Radio- og tv-nævnet to kassettebånd med udsendelser udsendt på Komitéens Radio fra henholdsvis februar og april måned 2006.

Nævnet skal bemærke, at Komitéens Radio, som også anført af klager, er en ikke-kommerciel radio, der modtager driftstilskud, og dermed ikke lovligt må udsende reklamer. Radioen må derimod lovligt have sponsorindtægter.

I henhold til § 3, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 1368 af 15. december 2005 om reklame og sponsorering i radio og fjernsyn, skal reklamer klart kunne identificeres som sådanne, således at de i indhold og præsentation adskiller sig fra ordinære programmer. I radio skal et reklameindslags eller en reklamebloks begyndelse og afslutning således angives tydeligt ved hjælp af lydsignal eller speakertekst, eventuelt begge dele, jf. reklamebekendtgørelsens § 3, stk. 3.

Radioreklamer, der udsendes i strid med reglerne, er såkaldt skjult reklame, som er ulovlig.

Ifølge reklamebekendtgørelsens § 26 forstås ved sponsorering af programmer enhver form for ydelse af direkte eller indirekte tilskud til finansieringen af radio- og fjernsynsprogrammer, herunder tekst-tv-sider, fra en fysisk eller juridisk person, der ikke selv udøver virksomhed ved udsendelse eller produktion af radio- eller fjernsynsprogrammer, film, fonogrammer m.v., med henblik på at fremme den pågældendes navn, mærke (logo), image, aktiviteter eller produkter.

Komitéens Radio oplyser i hørings svar af 9. juli 2006, at radioen ikke udsender reklamer, og at den af klager omtalte reklame ved en fejltagelse var blevet udsendt sammen med forskellige meddelelser. Endvidere oplyser Komitéens Radio, at radioen hverken har mundtlige eller skriftlige aftaler med sponsorer, men at radioen kun modtager frivillige gaver. Giverne bliver i indslaget meddelelser angivet ved navn og adresse, hvilket radioen ikke anser som reklame, men som kvittering for gaven.

Nævnet har konstateret, at Komitéens Radio i sine programmer udtaler, at foreninger, klubber og andre non-profit formål ved at betale et foreningsmedlemskab til Komitéens Radio på 250 kr. halvårligt kan annoncere i aktivitetskalenderen, som hører under indslaget "Meddelelser". Endvidere udtaler værten, at radioen desværre kun kan læse meddelelser for dem, som har lyst til at betale.

Det er imidlertid ikke kun foreninger, klubber og andre non-profit formål, der omtales under aktivitetskalenderen eller meddelelsesindslaget, som det også kaldes. Eksempelvis må det klart formodes, at musikeren Simon Von Gunnar er erhvervsdrivende, og at hans formål med at annoncere i meddelelsesindslaget er at fremme afsætningen af hans produkter, som er underholdning til selskaber.

Det er Nævnets opfattelse, at konstruktionen med, at medlemmerne ved at betale et medlemskontingent kan annoncere i radioens meddelelsesindslag, sammenholdt med den konkrete udformning af disse meddelelser, er betænkelig.

Som udgangspunkt vil et medlemskab af og betaling af kontingent til en forening, der udøver lokalradiovirksomhed, ikke være sponsorering i reklamebekendtgørelsens forstand. Radioen har derfor hverken ret eller pligt til at kreditere medlemmerne for betaling af kontingent.

Det er derimod Nævnets opfattelse, at lovligheden af omtalen af de kommercielle medlemmers aktiviteter skal vurderes i henhold til bestemmelsen om skjult reklame, jf. reklamebekendtgørelsens § 3, stk. 1.

Omtalen af Simon Von Gunnar er detaljeret og indeholder bl.a. oplysninger om telefonnumre, som han kan træffes på. Herudover indeholder omtalen rosede kommentarer om, at Simon Vin Gunnar kort sagt er garantien for en vellykket fest. Nævnet finder, at denne omtale går ud over, hvad der er

redaktionelt begrundet, og at omtalen har karakter af reklame. Nævnet finder derfor, at der i indslaget meddelelser er tale om skjult reklame for Simon Von Gunnar i strid med reklamebekendtgørelsens § 3, stk. 1.

Der er efter Nævnets opfattelse intet til hinder for, at radioen omtaler medlemmernes ikke-kommercielle virksomhed.

Det skal imidlertid bemærkes, at foreninger, klubber mv. ikke nødvendigvis er ikke-kommercielle, og at det er Komitéens Radios ansvar at sikre, at de kommercielle virksomheders aktiviteter kun får omtale, der er redaktionelt begrundet og ikke får karakter af reklame. Virksomheder kan således ikke mod betaling sikre sig omtale i radioen.

For så vidt angår de såkaldte gavegivere oplyser Komitéens Radio, at radioen hverken har mundtlige eller skriftlige aftaler med sponsorer, men at radioen kun modtager frivillige gaver. Giverne bliver i indslaget "Meddelelser" nævnt med navn og adresse, hvilket radioen ikke anser som reklame, men som kvittering for gaven.

Denne oplysning står i modstrid med det faktum, at Komitéens Radio i udsendelserne krediterer radioens tre faste sponsorer. Denne sponsorkreditering udtrykker efter Nævnets opfattelse, at Komitéens Radio selv anser disse virksomheder som sponsorer og ikke som gavegivere.

Nævnet finder imidlertid, at radioens kategorisering af tilskudsgiverne som enten gavegivere eller sponsorer er uden betydning for Nævnets vurdering af sagen. Det afgørende må være, at tilskuddet er givet til den samlede produktion af Komitéens Radio og ikke til et konkret program.

Som ovenfor anført omhandler reklamebekendtgørelsens § 26 sponsorering af programmer og ikke sponsorering af en radios samlede produktion. Et tilskud til en radios samlede produktion skal efter Nævnets opfattelse derfor ikke betragtes som et sponsorat, men som en gave. Sponsorbestemmelserne om krediteringer mv. finder således ikke anvendelse. Der gælder derfor ikke regler for, hvornår og hvor ofte radioen må takke gavegiverne, men det er Nævnets opfattelse, at lovligheden af radioens tak til gavegiverne skal vurderes i forhold til reklamebekendtgørelsens § 3, stk. 1, om at reklamer klart skal kunne identificeres som sådanne, således at de i indhold og præsentation adskiller sig fra ordinære programmer, finder anvendelse. Radioens tak til gavegiverne skal således være neutral uden at have karakter af reklame.

I udsendelserne takker Komitéens Radio to af sine faste "sponsorer", som juridisk set er gavegivere og ikke sponsorer, ved angivelse af virksomhedens navn, adresse og telefonnummer. Nævnet finder, at angivelsen af telefonnummer og adresse i forbindelse med radioens tak til gavegiverne går ud over grænsen for det tilladelige.

Radioens tredje "sponsor", BR tasker, takkes ved, at radioværten læser et eventyr op, som han oplyser, at BR tasker har udarbejdet til oplæsning i Komitéens Radio. Eventyret indeholder detaljerede oplysninger om BR tasker, forretningens beliggenhed, busruter dertil, en opfordring til at besøge butikken mv.. Nævnet finder, at denne tak går langt over grænsen for det tilladelige, da takken efter Nævnets opfattelse, har karakter af reklame.

Nævnet finder derfor, at radioens tak til gavegiverne er i strid med reklamebekendtgørelsens § 3, stk. 1.

Ifølge § 20 i bekendtgørelse nr. 1439 af 15. december 2005 om lokal radio- og fjernsynsvirksomhed kan Nævnet yde tilskud til stationer, som ikke har reklameindtægter. Dette er en bestemmelse, der blev indført i denne bekendtgørelse, idet stationerne før 2006 måtte have reklameindtægter på op til 10% af tilskuddet.

Det er ganske få sager Nævnet har behandlet om reklameindtægter før 2006. Radio- og tv-nævnet traf i 2004 beslutning om, at såfremt stationen ved udgangen af tilskudsåret havde haft reklameindtægter på mere end 10% af driftstilskuddet, var stationen ikke berettiget til driftstilskud og skulle tilbagebetale hele tilskuddet samt eventuelle andre tilskud fra Radio- og tv-nævnet. Dette blev indføjjet i vejledningen af april 2004 om tilskud til lokale radio- og tv-stationer. I den efterfølgende vejledning af juni 2005 blev det yderligere præciseret, at reklameindtægter blev forstået som bruttoudgifter, dvs. uden fradrag af eventuelle udgifter.

I praksis er der kun sket delvist tilbagebetalinger på grund af, at vejledningen ikke har været tilstrækkelig klar, og efterfølgende er der sket præciseringer i vejledningen.

Der har ikke været tilfælde af reklameindtægter, efter at det fra 2006 blev indført, at stationerne slet ikke må have reklameindtægter. Der er ingen afgørelser om skjult reklame hos stationer, der modtager tilskud.

Det er Nævnets vurdering, at gaver i forbindelse med skjult reklame skal sidestilles med reklameindtægter, hvorefter stationerne ikke er berettigede til driftstilskud. Da det har været praksis, at stationerne ud fra vejledningen skal kunne vide, hvad reglerne er, indarbejdes denne sidestilling i vejledningen.

På baggrund heraf træffer Radio- og tv-nævnet følgende

AFGØRELSE:

Komitéens Radio har i sin programvirksomhed udsendt den 15. februar 2006, primo april 2006 og endelig den 10. april 2006, overtrådt reklamebekendtgørelsens § 3, stk. 1.

Nævnet forbeholder sig i gentagelsestilfælde retten til at påberåbe sig tilbagebetaling af driftstilskud.

Christian Scherfig
formand

/Christina Sigvardt
nævnsekretær